

YTTRANDE

2017-02-24

Dnr 102-2016/4794

Regeringskansliet

Miljö- och energidepartementet

103 33 Stockholm

Yttrande över Riksintresseutredningens slutbetänkande Planering och beslut för hållbar utveckling (SOU 2015:99)

Regeringskansliets dnr M2015/04128/Nm

Sammanfattande kommentarer

Riksintresseutredningen redovisar ett antal åtgärder för att systemet för hushållning med mark- och vattenområden blir ändamålsenligt, effektivt, rättssäkert, begripligt och tillämpas enhetligt.

Lantmäteriet instämmer i behovet av att förbättra funktionalitet och tillämpning av systemet. Eftersom effekterna av utredningens föreslagna åtgärder är svårbedömda har Lantmäteriet inga synpunkter på förslagen i sig men lämnar några generella kommentarer och vill betona betydelsen av att riksintressen blir föremål för åtgärder som ökar legitimiteten och acceptansen för systemet.

För att bl.a. begränsa den sammanlagda utbredningen av områden av riksintresse jämfört med i dag, föreslås ett system med olika slags intressen. Det är en utveckling som riskerar att krångla till systemet ytterligare och göra det än mer omfattande. Även utredningens förslag att införa ett nytt riksintresse talar mot ambitionen att minska antal områden och arealer av riksintresse, som i dag motsvarar ca halva Sveriges yta.

Lantmäteriet vill också understryka att åtgärder för att kvalitetssäkra och begränsa utbredningen av riksintresseområden och eliminera otydligheter i systemet har betydelse för samhällsbyggnadsprocessen. Det bidrar till att effektivisera planeringsprocessen, lokalt och regionalt, och öka förutsägbarheten i kommunernas och länsstyrelsernas tillämpning av bestämmelserna.

Kan otydligheter och trögheter i systemet begränsas eller elimineras torde det få betydelse för exploatörers vilja att starta och utveckla verksamheter i områden som berörs av riksintresse. Inom byggsektorn blir effekten särskilt

betydelsefull med tanke på det stora behovet av nya bostäder. Riksrevisionen 2013 och SKL 2015 har redovisat studier som tydligt visar hur nuvarande hantering av riksintressen bromsar bostadsbyggandet och hämmar kommunernas och byggarnas verksamhet.

Lantmäteriet instämmer i utredningens förslag att alla nuvarande områden av riksintresse enligt 3 kap. miljöbalken omprövas i dialog med berörda kommuner och beslut om sådana områden fattas därefter av ansvariga myndigheter. Riksintresseområdena (enligt 3 och 4 kap. MB), med tydliga beskrivningar av vilka värden som ska tillgodoses, ska sedan dokumenteras i ett nationellt register under Boverkets ansvar. Lantmäteriet vill i sammanhanget betona betydelsen av fortlöpande aktualitetsprövning av intresseområdena.

Digital tillgång till ett aktuellt och kvalitetssäkert nationellt register över landets riksintressen inklusive deras utbredning och med tydliga värdebeskrivningar skapar också förutsättningar för en smartare digital samhällsbyggnadsprocess.

Lantmäteriet efterlyser att utredningens redovisning av kopplingen till nationella miljö- klimat- och hållbarhetsmål med tillhörande regelverk och strategier samt åtaganden i enlighet med internationella konventioner, kompletteras med Sveriges åtaganden och planerade arbete för att genomföra FN:s Agenda 2030, nationellt och internationellt.

Lantmäteriet har i övrigt inga synpunkter att redovisa.

Lantmäteriets beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Bengt Kjellson. I den slutgiltiga handläggningen har även deltagit biträdande generaldirektör Anders Lundquist och utredare Ulf Lundquist, som varit föredragande.

Bengt Kjellson

Ulf Lundquist